

[Socialministeren.]

punkt bør ydes med tilbagebetalingspligt. Denne bestemmelse i bistandslovens § 26 er den, der sikrer de sociale myndigheders neutralitet, når det drejer sig om arbejdskonflikter, uanset om de er overenskomststridige eller ikke. Og måden at sikre neutraliteten på er den samme som efter forsorsloven, hvor man siden 1933 har haft en bestemmelse om adgang for de sociale udvalg til at kræve tilbagebetaling under arbejdskonflikter.

Nu vil forslagsstillerne vel hævde, som det er sket i bemærkningerne til forslaget, at de sociale myndigheder netop ikke er neutrale, når de ved at yde hjælp i en endog overenskomststridig arbejdskonflikt kan give de konfliktramte mulighed for at forlænge konflikten. Hertil vil man med lige så stor ret kunne sige, at de sociale myndigheder ved at nægte bistand under en arbejdskonflikt hjælper den anden part netop ved at tvinge de strejkende til at genoptage arbejdet, et hensyn, som det heller ikke tilkommer de sociale myndigheder at tage.

Løsningen af konflikter på arbejdsmarkedet må ske efter de arbejdsretlige regler og de sanktioner, disse giver mulighed for, og ikke efter bistandslovens regler; ellers bliver der for alvor noget galt med neutraliteten.

Jeg skulle måske lige indskyde den bemærkning, at bestemmelsen om adgang til at kræve tilbagebetaling jo gælder både i de situationer, hvor der er tale om strejke, og hvor der er tale om lockout fra arbejdsgivernes side. Der er altså neutralitet også i den forstand, at det er uden betydning, hvem af parterne der kan siges at have forårsaget en arbejdskonflikt.

Dernæst vil jeg knytte nogle bemærkninger til de konkrete forslag om ændring af bistandsloven. Det anføres i bemærkningerne, at forslaget tilsigter at skabe klarhed, og der henvises i denne forbindelse til socialministeriets skrivelse af 4. marts 1977 til Vallensbæk kommune, hvor det endnu en gang slås fast, at deltagere i overenskomststridige arbejdsnedlæggelser som alle andre har ret til hjælp efter bistandsloven.

Til dette vil jeg gerne sige, at jeg har svært ved at forestille mig, at kommunernes sociale forvaltninger har været i tvivl om forståelsen af bistandsloven, som efter min opfattelse ikke på dette punkt giver grundlag for nogen tvivl om fortolkningen. Jeg er også ret overbevist

om, at social- og sundhedsforvaltningen i Vallensbæk kommune ikke har været i tvivl om forståelsen af reglerne. Når Vallensbæk kommune har rejst sagen over for ministeriet, ligger årsagen snarere i, at udvalget eller dets flertal har været uenige i reglerne, som de var og er, og har ønsket endnu en gang at rejse debat om spørgsmålet, en debat, som var fremme både i eftersommeren og i december måned forrige år i forbindelse med forskellige arbejdsnedlæggelser. Det er i øvrigt denne debat, som gav anledning til udsendelsen af cirkulæreskrivelsen i december måned.

Men forslaget skulle altså skabe klarhed, og den måde, man fra forslagsstillernes side ønsker at skabe klarhed på, er at sætte bistandslovens normale regler ud af funktion for personer, som deltager i overenskomststridige arbejdsnedlæggelser, men alligevel således at der fortsat er pligt for kommunen til at hjælpe enhver nødstedt familie. Der skal dog være tale om en egentlig nødsituation.

Hvis formålet skulle være at skabe klarhed, må jeg sige, at man opnår det modsatte: uklarhed. På den ene side skal man afskære hjælp, på den anden side skal man sikre, at de konfliktramte familier ikke lider nød. Jeg har ikke fantasi til at forestille mig, hvordan man skulle kunne udforme regler, der let kan administreres af kommunerne, når sådanne modstridende hensyn skal være afgørende for, om der kan ydes hjælp eller ej. Hvad forstås f. eks. ved en nødsituation? Er det dette, at familien ikke længere kan klare de faste udgifter – så dækker bistandsloven allerede situationen – eller skal situationen have udviklet sig så langt, at familien bliver sat på gaden dagen efter, hvis der ikke ydes hjælp?

For at jeg ikke skal blive misforstået, vil jeg gerne slå fast, at jeg naturligvis ikke nærer sympati for overenskomststridige konflikter. Alligevel vil jeg på det kraftigste advare imod en ændring af bistandsloven i denne retning. For det første fordi det skaber stor uklarhed. For det andet fordi man herved tager hul på et nyt båsesystem i bistandsloven, det, som det netop var formålet at undgå, og for det tredje og ikke mindst væsentlige, fordi det ikke sikrer de sociale myndigheders neutralitet i konflikt-situationer. Tværtimod pålægger man, hvis forslaget bliver gennemført, de sociale myndigheder at varetage hensyn, som er og bør være de sociale myndigheder ganske uvedkommende,